

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Te pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Maročinne prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 23.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 195.

V Ljubljani, v torek 26. avgusta 1890.

Letnik XVIII.

Enako pravico za Kranjsko kakor Koroško!

Kakor smo nedavno naznanili, sklep deželnega zbora kranjskega o vredbi plač ljudskih učiteljev ni dobil Najvišjega potrjenja. Ker se nam zdi iz nekaterih razlogov to vprašanje pomenljivo, priobčimo v prevodu dopis iz Ljubljane, katerega je „Vaterland“ objavil v sobotni številki. Dopis slóve:

Vsak odkritosrčen prijatelj ljudske šole mora obžalovati, da ta sklep ni bil potrjen, ker je s tem zvišanje učiteljskih plač postalo dvomno. Vsled odločnega prigovarjanja poslancev Kluna in Šukljeja je naš deželni zbor v minolem zasedanju sklenil, da se učiteljske plače zboljšajo primerno z deželnimi financami. Da bi hodil gotovo pot, odločil se je, naj se § 3. o ustanovitvi učiteljskih služb po besedi tako glasi, kakor v postavi o učiteljskih plačah, katero je sklenil koroški deželni zbor in potrdilo Nj. veličanstvo. Ker je torej gosp. naučni minister baron Gautsch to postavo že priporočil v Najvišje potrjenje, mogel je deželni zbor kranjski sklepati, da ne bode postopal s popolnoma enako določbo proti nameram vlade. V resnici vladni zastopnik tudi ni ugovarjal tej obliki, ker se je prepiral iz koroške postave, da je tam ravno taka in dobila Najvišje potrjenje. Žal, da se je naš deželni zbor v svojem mnenju varal, ker za Koroško potrjena določba za Kranjsko ni bila potrjena.

Kot vzrok, da zakon ni bil potrjen, navaja se dalje § 6., ki določa: Učiteljem, ki so kot stalni učitelji na jedni in isti jednorazredni ljudski šoli z letno plačo IV. vrste zadovoljivo službovali deset let, gré razven zakonitih starostnih doklad še osebna doklada 50 gld., katero jim prizna deželni šolski svet v sporazumu z deželnim odborom. Ta določba je le umevna posledica prejšnje oblike § 3. Vendar se je že pri obravnavi te postave ugovarjalo tej obliki in baron Schwegel je tedaj opomnil, da je § 3. mnogo važnejši kakor § 6. in da ne more

uvideti, zakaj se vlada upira § 6., ko je sprejela § 3. Poročevalec Klun je že tedaj naglašal, da je osebna doklada le zadovoljivo službujočim učiteljem le nagrada iz deželnega zaklada, katera bi ohranila svoj značaj, četudi bi se glasil § 6.: „Priznanje te osebne doklade izreče deželni odbor po nasvetu deželnega šolskega sveta.“

Ker ni potrjen ta minolo leto skleneni zakon, ki bi sicer s 1. dnem januarija 1891 stopil v veljavo, je vprašanje, ali bodo sploh zvišane učiteljske plače. Ne smemo prezreti, da je zboljšanju plač med poslanci mnogo nasprotnikov, in da so se nekateri poslanci mnogo trudili, da so druge pregovorili za postavo. Ali se jim bode zopet posrečilo, tega ne moremo trditi, in bi se moglo le s tem pogojem zgoditi, da se § 3. tako glasi, kakor je bil potrjen za Koroško. Ker je po zakonu zagotovljena enakopravnost vsem deželam in narodom, gotovo naš deželni zastop ne more trpeti, da bi mu naučna uprava merila z drugo mero, kakor je to storila nasproti deželnemu zastopu koroškemu. Ako se naučnemu ministru zdi ta oblika nevarna, naj bi bil izrazil svoje pomisleke, ko je bila koroška postava predložena v Najvišje potrjenje. Ako tedaj ni bila nevarna, je zdaj prepozno, kar je namreč prav za Koroško, naj bi bilo tudi za Kranjsko.

Kar pa se tiče § 6., je usoda zakona tudi v tem slučaju gotova, ko bi prišel zakon še enkrat pred deželni zbor, da o njem sklepa. V finančnem odseku je zakon dobil tako le en glas večine, ker je več poslancev bilo proti taki nagradi. Ker pa je vlada proti obliki tega paragrafa, moral se bode izpustiti, ker bode sploh nemogoče, zanj dobiti večino. Dežela je po državni ljudsko-šolski postavi dolžna, skrbeti za redne plače učiteljem, vendar je ne more nobena oblast, najmanj pa upravna prisiliti, da bi delila nagrade iz deželnega zaklada, katere bi določevali drugi faktorji. Deželni šolski svet bode torej tudi v prihodnje razsojeval, ali ta ali oni učitelj deluje zadovoljivo; ako pa bode to razsojevanje imelo le akademično vrednost in ako odpade od

deželnega zbora namenjena nagrada, ali če sploh zboljšanje učiteljskih plač splava po vodi, morajo učitelji za to zahvaliti le naučno upravo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. avgusta.

Notranje dežele.

Trident. Novi tirolski cesarski namestnik grof Merveldt je bil nedavno v Tridentu. Pri tej priliki so mu italijanski poslanci izročili neko spomenico, v kateri naštevajo vse želje italijanskega prebivalstva. Prva in poglavita želja je, da bi Lahin Južnem Tirolskem dobili svoj poseben deželni zbor, le za skupne stvari naj bi se obravnavalo v deželnem zboru v Inomostu. V spomenici pa Italijani naštejejo toliko stvari, da skoraj nič ne preostaja skupnemu deželnemu zboru. Italijani pričakujejo čudežev od svojega deželnega zbora. Na koncu spomenice italijanski poslanci preté, da bodo zapustili deželni zbor, ako jim vlada ne izpolni želja. Kakor pa pišejo vladni listi, nimajo Italijani mnogo upanja, da bi se Tirolska raztrgala v dva dela. „Presse“ naravnost roti tirolske liberalce, naj pretrgajo zvezo z Italijani in glasujejo proti italijanskim težnjam.

Vnanje države.

Srbija. Prihodnje volitve v Srbiji v skupščino se bodo vršile že meseca septembra. Posamične stranke so se že začele pripravljati za imenovane volitve, vzlasti radikali si neki mnogo prizadevajo, da bi si zagotovili svoje mesto. Kakor zagotavljajo beogradska poročila, menijo tamošnji politični krog, da bode štela opozicija v prihodnji skupščini kakih petindvajset mož. Naprednjaška stranka je razširjena skoro po vsej Srbiji, ker pa nima nikjer širših tal, težko da bi pri volitvah prodrla s svojimi kandidati. In to tem manj, ker skrbé srbske volilne postave tudi za zastopnike manjšine.

Francija. Ko je bival nemški cesar na Ruskem, kazali so Francozi navlaš še bolj svojo naklonjenost do Rusije. Seinski prefekt je imel te dni pri pojedini, katero je sam priredil, govor, v katerem je omenjal svojo brezmejno naklonjenost do

LISTEK.

Marko Mesić.

(Spisal I. St.)

(Dalje.)

Iz Like gre vojska v Krbavo, kjer sta bila samo dva grada Udbinja in Bunić. Le ta poslednji je bil dosta slab gradič, ter so ga zato Turci izpraznili in zažgali, zatem se podali v Udbinjo, kamor so se zaklenili Turci tudi iz drugih krajev krbavskih. To mesto so sklenili odločno braniti. Komaj pa pride naša vojska semkaj, udari precej na Turke, katerih je bilo okoli 300 zbranih pri Udbinji. V dosta čvrstem mestu pa je bilo do 500 najhrabrejših ličkih in krbavskih Turkov postavljenih na obrambo. Ker je bilo težko z nasokom trdnjavo dobiti, zapró naši vse zdence, odkoder je dohajala v mesto voda, pa so jih tako izmučili z žejo. Turci so streljali ter večkrat izletavali iz trdnjave, ali vselej brez vspeha. Mnogo naših junakov je tukaj palo, pa se je skoraj tudi samemu Herbersteinu nesreča pripetila, kajti krogla iz topa mu je odnesla klobuk z glave. Že za 15 dni je bilo tako pomanjkanje vode v trdnjavi, da so Turci kruh mesili

s krvjo zaklane živine. Konečno jih prisili žeja, ter predadó mesto. Naši so jih odpravili čez goro Plešivico. Bilo jih je okoli tisoč. Ko so bili že tri ure od Udbinje, popravdajo se Turci s spremljači, a neki Turčin ubije našega vojaka. A na to nastane strašno klanje, tako da je komaj 30 Turkov pobegnilo na dobrih konjih. Tudi v Udbinji je bral naš svečano mašo zahvalnico v razvalinah starodavne stolne cerkve krbavskih škofov. Še danes spominja kamenit spomenik na polju Visučkem na to slavno hrvatsko zmago.

Naša vojska se podá za tem v Krbavico, a drugi dan na Plaški, odkoder se general Herberstein vrne v Karlovec, a Marko Mesić se odpoti s primorskimi krajišnici v Zrmanjo, kjer se združi s četami St. Jankovića in Ilije Smiljanica, pa osvoje Zvonigrad in Rakovnik. In tako je bila v enem mesecu oslobojena vsa Lika in Krbava. Ko se je kasneje raznesel glas o tem srečnem vojevanju, pa o slavne zmagi, katero so izvojevali Hrvati pod zapovedništvom banskega namestnika Ivana Draškovića pri Zrinju na praznik sv. Petra in Pavla nad jako turško vojsko, razlegala se je slava Hrvatom po vsej Evropi. V zavodu, ki so ga imeli Hrvati v Bologni na Taljanskem, so Hrvati svečano proslavili zmago ličko in zrinjsko, a Bolonjani so se zbrali pred hrvatskim

zavodom ter oduševljeno klicali: Živeli hrabri Hrvati in ban Hrvatski!

Le ti osvojeni kraji niso imeli svojih posebnih poglavarjev, nego so bili podložni deloma senjski, deloma pa otočki stotniji. Pravi upravitelj vseh vojnih, upravnih in cerkvenih poslov v Liki pa je bil Marko Mesić, ki se je od tega časa zadržaval večjidel v Liki.

Turci prihrumé l. 1692. zopet v Liko vse do Novega in Divosela pri Gospiću, ali jih Mesić z Ličani napade v Pločanskem klanju ter odbije. Še tistega leta se vzdignejo z mnogo jačo silo (bilo jih je okoli 3200) na Liko, ali jih Mesić junaško sprejme ter popolnom potolče v dolini Tužici pri Kurjaku. S temi junaškimi čini se proslavi Mesić bolj nego kedaj poprej. Sam kralj in cesar Leopold I. je priznal njegove velike zasluge, posebno pri osvojenju Like, s posebnim pismom od 3. junija 1693, v katerem mu ob enem potrdi dar, ki ga je dobil, Mušaluk za njega in njegove naslednike.

Mislilo se je pa, da se morejo osvojene zemlje obvarovati pred Turci le tedaj, ako se Bihač na Uni osvoji. Zato je bil ban grof Adam Bačan s karlovškim generalom grofom Karolom Turjaškim, s Hrvati in z malo carsko vojsko l. 1697. oblegel Bihač. Njim so prišle v pomoč tudi ličke čete pod

Rusije in ruskega carja. Francoski poslanik v Londonu, Waddington, pokazal je istotako v svojem govoru prijateljstvo do Rusije. Ta državnik se je vdeležil zgoraj imenovane pojedine, ter imel pri tej priliki govor, v katerem je rekel: „Že dolgo ni bil evropski mir tako zagotovljen, kakor je zdaj, če tudi se je nakupčilo na Balkanu kuriva. Na vseh dvorih, v vseh ministerstvih želé zdržati mir; nikdo ne misli na to, da bi napal Francijo, ki je utrjena, samozaprta in močna; vendar imeti mora močno armado, kar francoska moč zdržuje evropski mir.“

Nemčija. Berolinska „Post“ je prinesla zadnje dni uveden članek z napisom: „Naš cesar kot gost na ruskem dvoru.“ List pravi mej drugim, da bi ta shod nemškega in ruskega vladarja lahko vplival na evropski mir. Toda pred vsem je treba, da prenehajo države oboroževati se. Rusija naj pozove svoje čete od nemško- in avstrijsko-ruske meje in za-njo boste isto storili tudi Nemčija in Avstrija. Pokazale naj bi svojo odločno voljo ter storile vse naenkrat isti korak. — To je vsekako lep svét, toda težko, da bi se ravnale imenovane države po njem; zakaj druga drugi dosti ne zaupa in nobena noče storiti prva za razoroženje potrebnega koraka. Tako živimo naprej v oboroženem miru in davkoplačevalci vzdihujejo pod vojaškimi bremení.

Švica. Neutralna Švica je bila zopet imenovana za mejnarodnega sodnika, in sicer v angleško-severnoameríškem vprašanji z ozirom na Delagoa-železnico. Trije odlični pravniki naj prevzamejo posel mejnarodnega sodnika brez ozira na politíško pretresovanje. Kaj bodo sklenili imenovani pravniki v dotícnem vprašanji, utegne biti kmalu znano.

Belgija. V Litihu se bode vršil dné 7. septembra mejnarodni katolíški kongres. Vsekako bode ta kongres nenavadno velikega pomena, ker se ga bode vdeležilo tudi mnogo cerkvenih dostojanstvenikov. Zaradi tega bode imel kongres bolj cerkven značaj, kakor do sedaj. Vdeležiti se ga mislijo pa tudi drugi odlični voditelji katolíških strank. Kongres bode razdeljen v tri odseke. Prvi se bode posvetoval o sredstvih, s katerimi naj se širi katolíški duh mej delavskimi krogi; drugi o mejnarodnem postavnem zavarovanji delavcev; in tretji, kako naj se pomaga bolnim in ponesrečenim delavcem.

Turčija. Poročalo se je že listom, da je grški patrijarh v Jeruzalemu, Nikodemos, odložil svoje dostojanstvo. O vzroku tega patrijarhovega odstopa se piše naslednje: Ruska vlada je poslala patrijarhu prošnjo, naj imenuje naenkrat 30 ruskih mnihov za arhimandrite Božjega groba ter jim podeli v Palestini iste pravice, katere imajo grški duhovniki. Namen te želje je, spraviti upravo grških samostanov v Palestini v ruske roke. Patrijarh je odbil prošnjo, rekoč: „Ako ugodim ruski vladi, bomo jaz in grški duhovniki kmalu tuji v sv. deželi“. Ker je pa ruska vlada le silila vanj, naj izpolni rusko željo, odložil je patrijarh svoje častno mesto, da se je le odtegnil nadležni Rusiji.

Izvirni dopisi.

Iz podgradskega okraja v Istriji, 21. avgusta. *)
Volilna borba nenadno huda je bila dné 20. t. m. v Podgradu. Volilo se je 14 volilnih mož, kateri bodo dné 25. t. m. volili dva poslanca v deželni zbor isterski. Citateljem je gotovo znano, kako nečuvno krivično je italijanska večina deželnega zbora zavrgla brez vsakega vzroka jednoglasno izvolitev poslanca Mandić-a, izvolitev drugega poslanca za naš okraj pa milostno odobrila, čeprav je bil ravno tako g. Jenko, kakor prvi, izvoljen. Ali le-ta je višje

*) Zaradi pomanjkanja prostora zaostalo. Op. vred.

zapovedništvom Marka Mesića in stotnika grofa Antona Korvina. Ali naši niso mogli osvojiti Bihača. Pri tej priložnosti se je pa zopet izkazal Marko Mesić kot pravi junak. Poslan s 120 konjeniki naproti stotniku Novljanskemu, ki je vozil hrano, udari na pol pota mej Krupo in Kamengradom na Turke, jih razbije, vlovi 24 konj in 5 zastav ter reši nekoliko zaslužjenih kristijanov.

Lika in Krbava ste pripali hrvatskemu kralju v miru, ki je bil sklenen v Karloveh l. 1699. ter je tako ta del Hrvatske ostal zedinjen z materjo zemljo kot del vojaške krajine.

Komaj ste bili Lika in Krbava osvojeni, začeli so se že avstrijski stališi ter graška in dunajska vlada pripraviti za nju. Pa tudi Hrvati so zahtevali, da se obe starodavni županiji zedinite z materjo zemljo. Za to se je trudil največ ban Nikola Erdedi, zraven njega pa še posebno zaslužni rodoljub in hrvatski zgodovinar Pavel Vitezović. Pa tudi naš Mesić je brez dvojbe radi tega potoval v Zagreb. Pravo Hrvatske do Like in Krbave so priznali tudi dunajski vlastodržci, ter je bil tako imenovan velikim županom ličkim grof Peter Rikardi, Dubrovčanin, ki je bil po poreklu iz Like in od sabora hrvatskega priznan kot hrvatski plemić z naslovom

cenil narodno čast, nego milost nasprotnikov, in odložil je mandat.

Junija meseca m. l. je bila volitev volilnih mož v Podgradu, katere se je vršila mirno. Bila je odina stranka za narodna poslance gg. Jenko-ta in Mandić-a. Kdo bi bil mogel pričakovati tako izprembo v teku enega leta!

Slišalo se je, da se od neke strani dela in ruje zoper g. Jenko-ta, ali nikakor se ni pričakovalo, da stranka sovraštva bode imela tak uspeh. Stranka sovraštva, to je povsem resnično in pravično njeno ime, ker ona gotovo znala ni, za kaj vendar gré pri tej volitvi. Njej se mora odrekatí vsaka zavednost, še pojma nima, kaj je narod in njegova čast. Le golo sovrašstvo je vodilo voditelje, da so ogromno število nezavednih volilcev, svojih siromašnih dolžnikov tirali na volišče.

Čudom se bodete čudili, da kukavica, katere je razprtijo napravila in ves okraj v nevarnost osramočenja pred vsem zavednim slovanskim svetom postavila, je priletela iz Kastavščine, iz tiste slavjanske trdnjave, ob kateri si je že marsikateri Italijan in lahon in sam Poreč svojo trdo butico razdrobil, katero napadati so sovražniki Slavjanstva ves pogum izgubili. Le-to kukavico je golo sovrašstvo pa brez temeljitega vzroka zapeljalo, da se je zvezal s propadlim prejšnjim županom in njegovim adjutantom, bivšim tajnikom, nekim francozom (?) iz Novega Mesta, ki sliši na ime Tscherru. Gosp. vrednik, Vam je znano, da tam so le Črvi, in to ime je za-nj primerno, ker izpodjeda v nevednem ljudstvu vero in narodnost. V družbo so vzeli še c. kr. gozdnega uradnika, kateri je radi rovanja proti občini in veri premeščen v Zader.

Ne morem zamolčati, kako se je začelo sovrašstvo, ker to bode posebno označilo Kastavca Marottija, in kako pripraven je za občinskega glavarja, kar hoče biti. Znano je, kaka velika beda je trla ljudstvo radi slabe letine. Občinsko zastopništvo je prosilo pomoči v Poreču (o vspehu bi bilo pač vredno občinstvu kaj poročati, ali dopis bi bil preobširen), in da bi si ljudstvo kaj prislužilo, je zastop tudi prosil, da bi se državna cesta od Hrpelja do Šapijan popravila.

Potujočemu po tej cesti so znani hudi strmei in dolgi klanci, po katerih se večkrat živina in ljudje ponesrečijo. Vsak pameten človek bi moral prošnjo občinskega zastopa odobravati in njej vspeh želeti. Ali ravno ta prošnja je vzrok velike jeze in sovraštva Marotti-jevega. Trgovec je in krčmar v Obrovu in prav k njegovi hiši vodi sicer kratek ali hud strmec, kateri je v pretečenem letu enemu konju v jamo pomagal. Da bi se ta strmec ne odstranil in cesta od njegove hiše ne preložila (saj daleč se tako ne more), začel je rovati in hujskati proti sedanjemu občinskemu zastopu in okr. glavarju. Izvrsten župan bi bil, kaj ne? Vidi se, koliko je njemu na občnem blagru ležeče. Letal je po vaseh v družbi zgoraj imenovanih ter lagal in obrekoval, da se človeku stidi ponavljati grde laži. Mislilo se je, da bode hujskanje brezvspešno ostalo; ali dan volitve nas je presenetil, ker volilce v 5 vaseh je skoraj vse na svojo stran spravil. Siromašno ljudstvo se je za hrano zadolžilo in strah pred tožbo jih je

„Lički“ (de Lika). Za podžupana je bil imenovan omenjeni P. Vitezović. Oba velikaša sta se predstavila v hrvatskem saboru dné 2. decembra 1691. Ko je dunajska komora izročila Liko in Krbavo grofu Adolfu Zinzendorfu, predstavil se je tudi leta 1693. v hrvatskem saboru ter prisegel kot lički župan in pripadnik kraljevine. Ko je kmalu za tem omenjeni Zinzendorf odstopil od kupa, zahtevali so Hrvati, da se ne odcepljujete Lika in Krbava od matere zemlje ter so poslali v to ime na Dunaj izkušenega rodoljuba banskega stotnika Frana Galića Crnkovačkega, da posreduje proti odcepljenju. Na Dunaju so priznali pravo Hrvatske na te kraje, ali Lika s Krbavo je prišla še-le l. 1848. pod bansko vlast. — Pavel Vitezović se bitko pritoži, ker so te kraje podvrgli pod vojaško upravo dunajsko, v svojem listu na škofa zagrebskega Štefana Selišćevića ter prosi njega in hrvatske stališe, da branijo vsaj bansko krajino, kajti če bodo tuji postali gospodarji v tej zemlji, bodo oni spremili „Hrvate, svoje branitelje in zaščitnike v robove, in slobodno kraljevino v pokrajino Štajersko“. — Konečno vredé Liko in Krbavo po vojaško ter ju zedinijo z vojaško krajino.

(Dalje sledi)

na volišče gnal. V dan volitve je svoje močne konje vpregel, po vaseh volilce brez vsakega prepričanja nakladal in v Podgrad vozil. Sestava zavednosti, ne pričakovaje take vdeležitve od nasprotnikov, je vse premalo delala, ampak je le tu in tam katerega volilca nagovarjala, naj gré sploh volit. Ko pa vidi ogromno število nasprotnikov, vdeležila se je ter hitro po nekaterih vaseh volilce ne nevarnost opomnila in na volišče poklicala. Pribiteli se in zmagali. Nikdar se toliko volilcev ni vdeležilo volitve.

Vseh volilcev je okolo 400 in od teh jih je prišlo 170. Volilo se je od 9. ure dopoldne do 1/2 10. ure zvečer. Zmagala je stranka zavednosti (v tem slučaju je ne morem drugače imenovati) s 4 glasovi večine. Ob 1/2 10. uri zvečer je nasprotna stranka v najhujšem diru na volišče pripeljala še dva voza volilcev ali — prekasno, ker volitveni zapisnik se je že — pisal. Besni so se drvili s krikom: „zdaj je pa naša“ v volilno dvorano. Velel je okr. glavar vrata zapreti in je opasal sabljico, da se ubrani nasilstvu.

Hvalevredno je bilo vedenje volilcev stranke zmage. Mnogo njih je ves dan brez vse hrane čakalo potrpečljivo, da pridejo na vrsto. Ponujalo se jim je jedače in pijače na izber od nasprotne strani, pa niso se udali. Čez vse ostudno je bilo pa obnašanje nasprotnikov — presiti so bili. Jedlo in pilo in pušilo se je preobilo — pa na čegave troške —? Sluti se —! Naj se le pomisli, koliko je Lahom ležeče na tem, da bi pri tej volitvi kako zmešnjavo napravili! To je gotovo, da gmotno stanje prejšnjega župana takih stroškov ne dopušča in Kastavec je pa silen stiskavec!

Vsak rodoljub se mora veseliti izida te volitve. Veliko veselje bi bilo v Poreču in Italijani bi se bili nam rogali, ko bi bila nasprotna stranka zmagala.

Težavno in zoprno je boriti se s kapitalom, z nevednostjo in sovraštvom.

Opomniti je vredno, da je pripomogla k zmagi največ duhovščina. Koliko hvale sme pričakovati?

Iz Prage, dné 23. avgusta. (Jubilejna slavnost „Matice šolske“ v Pardubicah. — O listu „Politik“ in njega politiki. — Sprava v domačem taboru. — Občni zbor katolíško-politiškega društva za češko kraljestvo.) [Konec.] Gosp. dr. Pippich iz Hrudima izražal je težave, da niso „Matični“ odbori doslej dostatno razširjeni.

Govorili so potem še trije govorniki; kar vstane g. dr. Rieger, ter prečita iskreni dopis, kojemu je bilo priloženih sto goldinarjev, ko „skupni dar čeških duhovnikov in bogoslovcev primorskih škofij“. Dopis je bil podpisan: „V imenu čeških duhovnikov in bogoslovcev primorskih škofij.“ — P. Anton Ellner, novomašnik in osebni kapelan premil. škofa tržaško-koperskega, rodom iz Bělidel pri Olomuci. — Takó rodoljubno postopa naša svečeniška, katolíška omladina, dasi je oddaljena na daljnem jugu!

Vest o tem daru in dopis katolíških bogoslovcev provzročil je med zborovalci veliko navdušenje. V obče je pa znano, da je bila katolíška duhovščina vselej v prvih vrstah naših narodnih buditeljev, in da tudi naraščaj ne zaostaja, o tem sveđoči napominani lepi čin!

Po slavnostnem zborovanji se je vršil slavnostni spreved vseh društev z rastavami, góštija, akademija, koncert, bazar itd., pri kojem se je stržilo v prospeh „Matice“ nad 3000 gld. V obče je bil vspeh jubilejnega zborovanja v Pardubicah ne samo v gmotnem, temveč i v moralnem oziru sijajen.

In od pardubiške „Matične“ slavnosti zaidem v mislih nehoté med naše politíške silhouete. V dóbi, ko se čez noč porajajo iz Staročehov — Mladočehi, ni čuda, da i med našim časopisjem nastajajo slične metamorfoze. Taka metamorfoza in ž njo spojene posledice se baš vrše v krogih nemškega dnevnika „Politik“, — izid bomo videli, ko list izdajajoče društvo skliče občni zbor.

„Politik“ namreč postopa v poslednji dóbi gledé dunajske poravnave popolnoma protivno. Dasi se danes uverjenje Staro- in Mladočehov v vprašanji dunajskih punktacij precéj ne razločuje, vendar se nekateri člani društva niso mogli spoprijazniti z naglim obratom in so izrazili svojo nezadovoljnost. Ta razpor ni dolgo mogel ostati tajen, in tako se je iz domačega perila izemila javna zadeva. Sedanja smer „Politike“ ima pa tudi podporo pri mnogih členih društva, zlasti pri g. dr. Milde.

Občni zbor, ki bode sklican prihodnje dni, ima končati ta spor, — in „Politik“, bodisi se vrne k

prvotnemu svojemu stališču, za spravo namreč, ali pa ostane nadalje pri svojem odporu. Prvi slučaj imel bi še drugo posledico. Ta korektiva bi pomenjala — nezaupnico do vredniškega osebja, in konec vseh koncev bi bil, da dosedanje osebje, razven g. Sehicka, izstopi iz vredniške zveze in založi nov list pod imenom „Neue Freie Politik“. Za ta slučaj so storjene že vse priprave, in to novo društvo ima tudi dostatna g. motna sredstva na razpolaganje.

Tem načinom bi imeli potem dve nemški „Politiki“, vendar bi se obe držali staročeške smeri s tem razločkom, da bi bila jedna za češko-nemško poravnavo, druga pa proti nji. Povsem bi nastala zopet razprtija v staročeškem taboru vsled dunajskih dogovorov, koji so provzročili sedanje neblage razmere na Češkem.

V obče pa moram poudarjati, da v dōbi, ko ruski državniki prehajajo v antisemitiški tabor, tudi javnega mnenja s pomočjo podmitljivih časopisov ni mōči nakloniti v prospeh židov.

Slično dogaja se i dandanes pri nas. Za češko-nemško spravo pisali so doslej: nemška in češka „Politika“, „Hlas Národa“ in uradni listi; sploh se mora reči, da je dan za dnevom poudarjalo spravo nad 100.000 iztisov, nasprotno stali so mladočeški „Národný Listy“ s svojimi 10.000—12.000 iztisi, in vzlic temu so zmagali pri vsaki volitvi — Mladočehi. Tu je s številkami dokazano, da šesta velemoč, — tisek namreč, — ne premore vsega. Narod sam je dal tej velemoči jako poučno korektivo.

In da bi danes vstali iz grobov Havliček in Skrejšovský, in se poganjala za poravnavo v Taaffejevem zmislu: javno mnenje bi ju pometlo s površja zemlje.

Duhovščini pa v tem oziru „pro domo sua“ svetuje „Čech“ nastopno: „V dōbi, ko se tisoč in tisoč mōž vleže v posteljo kot Staročehi in zjutraj vstajajo kot Mladočehi, bilo bi od duhovniške strani jako nepremišljeno, posezati v ta boj. Staročehom je škodoval in Mladočehom pomagal še največ Taaffe sam, in duhovščina naša v istini ne vé, čemu bi neki prste vtikala med duri. Bliža se nova dōba, dōba, v koji bode razloček med „starimi“ in „mladimi“ povsem zginil, na to pa nastane za našo duhovščino čas za ponovljeno politiško delovanje!“

To prorokovanje glasila češke duhovščine v tej soparni atmosferi, v koji odmevajo in se razlegajo same Jobove vesti, je veselo, kakor radostni zvōk pesmi o domači spravi med lastnimi brati. Najprej je priobčila tukajšnja „Bohemia“ vest, da se med razprtimi brati, — mladimi in starimi, — kuhajo poskusi o zbliznanji. Kaka ironija usode, da list, ki je najbolj zagrizen nasproti Čehom, priobčuje prvi, — mimogredé moram priznati, da je list jako dobro in zanesljivo poučen o razmerah in zadevah v češkem taboru, — o pomirjenji obeh čeških strank. V istini je bil pričetek učinjen s kompromisom pri volitvah v praško trgovinsko zbornico. Zdaj se pa pogajajo o skupnem postopanju gledé spravnih predlog.

Vlogo posredovalčevu prevzel je bajé deželni odbornik g. dr. Škárda. Pred vsem hočejo Staročehi vedeti, káko stališče bi zavzeli „mladi“, ako dovoli vlada češki jezik za notranje urade. Še te dni se bode pečal s to zadevo shod poslancev mladočeškega kluba.

Dalje je pomenljiva tudi izjava o pomirljivem uvodniku „Jizerana“, glasila g. dr. Mattuša, in na posled resolucija dolenje-kralovških volilcev: poslanci češki naj se trudijo v prospeh zjedinenja češkega naroda! To je živ dokaz, da se je ljud že naveličal vednega hujskanja med strankami. K pomirljivemu položaju v lastnem taboru pomogla je tudi precej — češko-nemška poravnava. Nezadovoljstvo ž njo druží razdvojene brate k složni obrani. Bog dal, da bi že utihnil ta nesrečni dirindaj, ki v tej napeti dōbi slabi narodove moči, ter krepi postojanke skupnega našega protivnika, kakor smo to n. pr. videli povodom nesrečnih mestnih volitev v Terezinu (Theresienstadt). Pred sedmimi leti bil je v tem mestu mestni ali občinski zastop češki, pri poslednjih volitvah je češka stranka propala v vseh treh volilnih razredih. Tako-le napredujemo; jeden drugemu zabavljamo; kdo ima pa od tega največjo korist, pokazale so terezinske volitve.

Bodi omenjeno še občno zborovanje „Katoliško-politiškega društva za češko kraljestvo“ v Červeni Rečici 17. t. m., pri kojem je imel g. grof Karol Nostic daljši govor o politiškem položaju, zlasti o dunajskih punktacijah in notranjem uradnem češkem

jeziku. Govornik je poudarjal, ko bi kurija veleposelnikov ostala osamljena pri glasovanji, kakor se je zavezala dné 26. januarja, nastal bode popolni politiški prevrat in dedič grofa Taaffeja postala bi Plener in Chlumecký. Politiški del svojega govora je pa ukončal grof Nostic, obsojajoč nehvaležnost proti g. dr. Riegru, govoreč: „Kar se tiče nehvaležnosti, o tem bi prosluli voditelj češkega naroda, g. dr. Rieger, lahko spisal celo knjigo; in verujte mi, častiti gospodje, da ga ni žalostnejšega, da, gnusnejšega prizora, nego preganjanje in preklinjanje tega odlično zaslužnega moža, koji je vse svoje življenje žrtvoval svojemu narodu. Bodite uverjeni, gospodje, da nič tako ne škoduje značaju in uglednosti češkega naroda, kakor nesramni način, s kojim se doslej napada g. dr. Rieger.“

Iz braniške doline, 21. avgusta. (Potovanje c. kr. namestnika čez Kras v braniško dolino, Ajdovščino in nazaj. — Nasprotovanje gledé zidanja braniške ceste. — Slovesen začetek 18. avgusta in slovesen obed.) [Konec.] Da je bil tudi v Ajdovščini od duhovščine, županstva, uradnikov in ljudstva burno sprejet, umeva se samo ob sebi. Pri sprejemu ajdovskega cestnega odbora, h kateremu spada tudi ajdovski župan z g. Robičem na čelu, je vprašal c. kr. namestnik poslednjega, zakaj se odbor protivi zidanju braniške ceste ter priporoči mu, naj se v bodoče bolje zanima tudi za ono cesto. To je bil krōp na navzoče čestne odbornike, kateri so hoteli še malo pred prihodom c. kr. namestnika, da bi se ona svota 5000 gld. odločena že od državnega zbora in od goriškega deželnega odbora, za zidanje ceste po braniški dolini, obrnila deloma za vravnanje potoka Lokavščka pri Lokavcu-Ajdovščini, deloma pa za neko cesto na Čaven. Ali se more sebičnost in zavist dalje tirati?! Zato jih je pa tudi po zasluženju c. kr. namestnik z malo besedami odpravil in zdaj bodo menda vendar „tího dejali!“ — Da je potrebna braniška cesta, razvidi se tudi iz tega, ker je daroval tudi sam presvetli cesar že 1882. l. pri obisku Goriškega na prošnjo rihenberškega županstva za ta namen 1000 gld. Kdo ne sprevidi, da so občila, dobre ceste povsod prebivalcem koristne? Le sebičnež more to tajiti. Braniška cesta pa ima tudi še dve posebno dobri strani: Ona je mnogo krajša, prav ravna in zavarovana pred burjo, katera mnogokrat na oni pod Čavnom vozove prevrača. Hvala Bogu in onim možem, ki so se zánjo tako dolgo trudili, da so jo nam vendar že enkrat pridobili!

Toliko zaželjena cesta se je slovesno odprla na cesarjev rojstveni dan, 18. t. m., s sv. mašo v podružnici Dólenje Branice, katero je bral čast. g. Alojzij Bratina, štanjelski kapelan. Po sv. maši so peljali začetni kamen za zidanje ceste k lisjaški vasi, spremljali so množica ljudstva in štirje duhovniki čč. gg.: J. Kodrič, župnik iz Šmarija, omenjeni g. Bratina, V. Stubelj, vikar gaberski ter gorenje-braniški M. V. — Prej nego je braniški vikar g. M. Vales pristopil k blagoslovu prvega kamna, nagovoril je predsednik nove ceste g. Jan. Ličen iz Rihenberga zbrano ljudstvo, kako lepo je, da se bo blagoslovil začetni kamen ravno danes na rojstveni dan presv. cesarja, za katerega blagor se je ravnokar darovala sv. maša, in kateri je sam spoznal iz dotične prošnje, katero mu je on predložil 1882. l., potrebo te ceste s tem, da je nakazal takoj iz svojega premoženja 1000 gld. Gotovo govorim, tako je končal cestni predsednik, vsem iz srea, ako Vas povabim, da trikrat zakličete „živio“ in slava“ našemu velikodušnemu cesarju in Njegovi rodbini! Na kar so zaorili burni „slava- in živio“-klicje od vseh pričujočih!

Nato pristopi prej omenjeni gorenje-braniški vikar gosp. M. Vales v spremstvu onih treh duhovnikov ter blagoslovi po rimskem obredniku začetni stavbeni kamen ter začetek dela tudi s kratkim nagovorom na pričujoče, v katerem pojasnjuje lep krščanski pregovor: „Z Bogom začni vsako delo“ itd., po katerem se naš verni narod pri vseh važnih početjih lepo ravna. Pripoveduje nadalje, kako ima skorej vsako zdatnejše dobro delo svoje težave, kakor jih je imela tudi naprava ta ceste, katere težkoče pa so se z božjo pomočjo in z neupogljivim pogumom dobro znanih mož, resničnih domo- in rodoljubov naposled vendar-le premagale. Bog pa, s katerega blagoslovom se ravno rojstveni dan ljubljenskega vladarja začne delati ta od vse okolice zaželjena cesta, naj spremlja delo ter varuje dotične vse vsake neizgode itd. H koncu izreče še za-

hvalo predsedniku nove ceste in onim, ki so se za napravo ceste toliko trudili, z „živio“-klicem, v kateri so vsi pričujoči zadóneli!

Opoldne je bil slavnostni obed v gostilni pri Benko-tu v dólénji Branici, katerega se je vdeležilo mnogo ljudstva, starašinstvo šmarijsko in gabersko z županoma in gori omenjeni 4 duhovniki in štanjelski župan, ki se je vkljub nekaterim nasprotnikom te ceste v svoji županiji vendar-le vdeležil sv. maše za cesarja in slavnostnega obeda. Pri obedu so peli izbornó izurjeni — po gosp. učitelju Ponizu — rihenberški pevci (12), sami kmečki mladenci in možaki, tako, da smo se mōrali čuditi tej izvežbanosti in mnogoterim pesmam, katere so tako gladko pēli. Da se je o tej lepi priliki, pri kateri smo bili vsi dobre volje zaradi cesarjevega godú in začetnega dela nove ceste, napivalo cesarju, za cesto zaslužnim možem in tudi slogi slovenskega naroda, duhovščini, vrlim pevcem in drugim, je umevno. Posebno pa nas je zabaval krepki „železni mož“, kakor se samega imenuje, kovač g. Fr. Furlan iz Svinjega, ker je žvižgal s trojnim glasom ob enem narodno himno ali cesarsko pesem tako precízno, da smo strmeli! Predsednik novega cestnega odbora, g. J. Ličen, vrl narodnjak, je pri tej priliki pred koncem obeda omenil vésele zgodbe za goriške Slovence, ker je po vladi zatrtó društvo „Pro Patria“, ki je bilo namenjeno razširjati laški jezik po Primorju, in da naj bomo tembolj požrtvovalni za našo družbo sv. Cirila in Metoda, katere namen je pojasnil pričujočim gostom, katere je povabil h prostovoljnim podarkom, katerih se je nabralo 7 gld. 70 kr. in katera svota je že odposlana goriški podružnici.

Dnevne novice.

(Strašen vihar) je divjal sinoči po Ljubljani in okolici. Okolu 1/2 7. ure je začelo bučati po ulicah med bliskom, gromom in dežjem. S streh je vihar metal opeko, zvrnil več dimnikov in plotov in polomil mnogo dreves. Največ škode pa je vihar napravil v Lattermannovem drevoredu, kjer je ob črti do koroške ceste polomil skoraj vsa drevesa pri vrhah ali v sredi. Drevesa so poškodovala, kolikor nam znano, tudi tri osebe, katere so prenesli v bolnišnico. Tako je nekemu mizarju v Tönniesovi tovarni zlomilo obe nogi. Tudi na Posavju je nevihta naredila mnogo škode, ker je podrli več kozolcev in polomila mnogo dreves.

(Utonil) je včeraj popoldne v Gruberjevem kanalu tik Prul pri kopanju 12letni S. Poljanšek, sin vdove po užitniškem pazniku, ki posluje v tabačni tovarni. Nesrečo je zakrivil neki hlapec, ploveč kamenje v čolnu po kanalu, ki je naprosil dečka, naj mu čoln odtriva od brega. Revez, ki ni znal plavati, zašel je v globino in zginil pod vodo. Navzočni sodrugi njegovi vpili so na pomoč, in res je iz bližnje vojaške plavarnice priplaval neki vojak na pomoč, toda prepozno; potagnil ga je sicer iz vode, a bil je že mrtev. Redarji so na to odvedli v zapor hlapca.

(Umrl) je dné 25. t. m. v Zagorju sedmošolec Viktor Weinberger. Bil je blag in marljiv dijak. N. v m. p.

(Vojaške vaje in poljske škode.) V imenu posestnikov iz Gor. Šiške, Dravelj, Kosez, Peržana itd. objavimo naslednje vrstice: Nekaj časa se vrše v ljubljanski okolici večje vojaške vaje, ki se bodo koncem meseca še razširile. Po vsakih večjih vojaških vajah pa imajo poljedelci mnogo škode. Pravično bi torej bilo, ko bi dotična oblast škodo popolnoma povrnila. Prejšnja leta so po vajah sestavljali komisije zastopnikov vojaške in politične oblasti in poškodovancev. Te komisije so škodo ogledale, dovolj pravično cenile, ter povrnila. Letos pa je druga navađa. Na vežbališče prihaja častnik v spremstvu konjika z belim bandercem. Pri tem se mora vsakdo oglasiti, kdor ima kaj škode na polju. Povrne pa se mu komaj petdeseti del označene škode. Kdor pa slučajno ne pride, ne dobi nobene odškodnine. Kako pa naj kmetje vedó, kje bode danes ali jutri vojaška vaja, da pridejo naznaniti škodo? Ali naj od ranega jutra do poldné stojé na polju? Ugovarjati pa se ljudje ne upajo, ker s temi gospodi ni dobro češnje zobati. Pravičneje bi torej bilo, ko bi po vajah izvedenci cenili škodo. Če pa to ne gre, naj bi se županom naznanilo, kdaj bode vaja v tem ali onem kraju, da pridejo posestniki na polje. Mnogi večji posestniki imajo polja v dveh ali treh občinah, torej ne morejo povsod čakati. Naj

bi morda slavna deželna vlada storila potrebne korake, da v prihodnje davkoplačevalci ne bodo trpeli preveč škode.

(Obrtniški shod) bode 6., 7. in 8. dne sept. na Dunaju. Ta shod bo nekaka protidemonstracija zoper velikonemški pevski shod. Došli bodo obrtniški zastopniki iz vseh slovanskih pokrajin. Nemško-liberalna stranka je skušala zaprečiti ta shod.

(Koliko Ljubljana na leto potrebuje.) Po uradnem izkazu so minolo leto pripeljali v Ljubljano: 19.080 hektolitrov vina, 1195 hektolitrov vinskega mošta, 65 hektolitrov sadnega mošta, 16.238 hektolitrov piva, 990 hektolitrov kisa, 3712 volov, krav, bikov in nad leto starih telet, 8310 telet, 2734 ovac, ovnov, kôz, kozlov in koštrunov, 2297 jagnjet, kozličkov in prašičkov, 196 divjih prašičkov, 7403 prašiče, 540 metr. stotov svežega mesa, salam in klobas, 17.247 puranov, gosij in kapunov, 89.256 kokošij in golobov, 260 srn in divjih kôz, 1885 zajcev, 261 kg rundeče in črne divjačine, 107 fazanov, divjih petelinov in ruševcev, 286 jerebic in kljunačev, 15 lisk, 5052 kg rib, lupinaric in sardin, 15.989 kg belic, rakov, polžev in žab, 1599 met. stotov riža, 50 471 met. stotov moke, kruha in suharja, 4809 met. stotov ovasa, 29.247 met. stotov sena, slame in otrobov, 281 met. stotov zelenjadi, 6706 met. stotov svežega sadja, 1157 met. stotov suhega sadja, 625 met. stotov masla, masti in loja, 374 met. stotov svinjske masti, slanine in mozga, 381 met. stotov mila, 398 met. stotov sira, 1 mil. 486 608 jaje, 1459 met. stotov konopnega, lanenega in goršičnega olja, 77 met. stotov oljčnega olja, 35.857 kubičnih metrov drv, 1979 met. stotov oglja in 199.339 met. stotov premoga.

(Občinska volitev.) Iz Preserja se nam poroča, da je bila 24. t. m. občinska volitev, pri kateri je bil že tretjič izvoljen za župana g. Josip Telban iz Kamnika, od občanov spoštovani mož. Ta volitev je bila vsled tega zanimiva, ker so bili nekateri krogi proti njemu.

(Toča) je v nedeljo popoldne naredila veliko škode v Mariboru in okolici.

(Z Vač) se nam poroča: Dne 19. t. m. zvečer je bil tukaj velik vihar, ki je na poslopih naredil veliko škode, kozolce podiral, srehe razkrival, veliko sadnega drevja izruval s korenino. Po hudi suši je palo tudi nekaj dežja.

(Avstrijski srebrni goldinar v — novi slavi.) V kratkem bode postal naš srebrni „tolarček“ po goldinarji jako redek denar, in nastale bodo v tem oziru zopet take razmere, da bodo srebrni goldinarji pri nas popolnem zginoli iz prometa. Vzrok je navaden, kajti srebro v našem goldinarju — v njem je srebra 11.11 gramov — imelo bode na svetovnem trgu večjo ceno nego naš bankovec. In ker tujina dá več za srebro, nego mi, izvažali bodo naše tolarčke v inozemstvo, kar je jako dobra kupčija, mi bomo pa zopet brez srebra, kakor do leta 1875. Seveda vseh tolarjev ne bodo pustili čez mejo, kajti nastali bodo časi, da bodo ljudje shranjevali srebrn denar.

(Nesreča na železnici blizu Blovic na Češkem.) Iz Plznja se poroča: Ogrski izseljenci, ki so se ponesrečili v usodni noči na železnici blizu Blovic in so se zdravili v občni bolnišnici v Plznji, ozdraveli so vsi in odrinili v novo domovino — za morje. Tudi slovenski izseljenci, kojih je bilo precej ranjenih, odpotovali bodo kmalu za njimi, ker se je vsem obrnilo na bolje in bodo vsi skoro ozdraveli; večina jih je z Dolenjskega.

(Učiteljska služba.) Na dvorazrednici v Komendi je stalno popolniti drugo učno mesto s

400 gld. letne plače in prostim stanovanjem. Obrok za prošnje do 31. avgusta na c. kr. okr. šolski svet v Kamniku.

Raznoterosti.

— Nesreča na železnici. Dne 21. t. m. je skočil s tira brzovlak na železniški progi Haag-Amsterdam pri postaji Zandvoortu. Trije ljudje so mrtvi, 17 pa jih je bolj ali manj poškodovanih.

— Goreči parnik. Iz Nižnjega Novgoroda se poroča listom: Parnik „Gregor“, na katerem je bilo čez sto ljudij večinoma kupčevalcev, se je nedaleč od imenovanega mesta po noči unel in popolnoma zgorel. Zaspani popotniki so v velikem strahu kar poskakali v vodo ter večinoma utonili. Škoda je jako velika; zgorel je tudi ves poštni promet.

Telegrami.

Dunaj, 25. avgusta. Nadvojvoda Karol Ljudevit bo sprejel dne 3. septembra v cesarjevem imenu ude mejnarnodnega gospodarstvenega kongresa. — Pri današnjih deželnozborskih volitvah na Zgornjem Avstrijskem so bili izvoljeni konservativni kandidati.

Trst, 25. avgusta. Včeraj popoldne se je razpočila s silnim pokom petarda v prvem nadstropji hiše št. 1. Via Molina Piccolo pred vrati dvorane tukajšnjega „Slovenskega delavskega društva“, toda provzročila ni nikake škode. Imenovano društvo je praznovalo obletnico blagoslovljenja zastave.

Budimpešta, 26. avgusta. Mesto Tokaj skoro popolnoma pogorelo: cerkve, javna poslopja upepeljena. Ostalo je le 12 hiš nepoškodovanih. V občini Kaba je bil pri silni nevihti požar, ki je upepelil 40 hiš in mnogo žita. Tudi dva človeka sta žrtva silnega požara.

Sofija, 25. avgusta. Ravnokar so izpustili Kalubkova. Državni pravdnik ga je peljal v spremstvu dveh žendarjev v nemški konzulat.

Koblenc, 25. avgusta. Generalni shod katolikov je bil sinoči odprt v pričo Windthorsta, Schorlemer-Alsta, Balleestrema, Hartlinga, Reichenspergerja in Knechta.

Buenos-Ayres, 25. avgusta. Zopet se je bati nemirov v provincijah.

Listnica vredništva:

Nekatere gg. dopisnike prosimo, naj malo potrpe, pride vse na vrsto.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		izakomera v mm	toplomera po Celziju			
	opazovanja					
25	7. u. jut.	727.4	17.8	sr. jvzh.	oblačno.	7.02
	2. u. pop.	735.4	26.0	sl. zap.	"	dež
	9. u. zveč.	725.6	17.4	m. jzap.	"	
Srednja temperatura 20.4°, za 2.5° nad normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

26. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	87 gld. 90 kr.
Srebrna 5 1/2% 100 " 16%	89 " 30 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 90 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 15 "
Akcije avstr.-ogerske banke	948 " — "
Kreditne akcije	307 " — "
London	112 " 35 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	8 " 95 "
Cesarski cekini	5 " 35 1/2 "
Nemške marke	55 " 02 1/2 "

Stanje avstro-ogerske banke

dne 23. avgusta 1889.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 420,279.000 (+ 7,534.000)
Kovinski zaklad	243,675.000 (— 111.000)
Listnica	160,578.000 (+ 799.000)
Lombard	21,746.000 (+ 1,117.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 31,800.000 (+ 3,989.000)

Družba sv. Cirila in Metoda.

Letne doneske so poslane podružnic:

Litijska	67 gld. — kr.
Gorenjegraška	54 " 21 "
Zenska goriška	80 " — "
Beljaška	30 " — "
Vuhredska	5 " — "
Tolsti Vrh na Koroškem	24 " 86 "
Št.-Jakobsko-trnovska	73 " — "
Brdska	46 " 21 "
Kropa	30 " 55 "
Goriška	92 " 72 "
Cerkijanska	58 " — "
Kostanjeviška	40 " 05 "
Turjaška	32 " — "

Darovali so:

Obrtno pomočno društvo v Ljubljani	10 " — "
Volilo g. župnika A. Terana	100 " — "
G. župnik Berce nabral	7 " — "
Gdč. Podobnik v Ljubljani	1 " 20 "
Nabrano pri poroki g. Stibenika	7 " — "
Nabrano v Slovenski Bistrici	5 " — "
Narodnjakinje iz Litijske in Šmartne po pokroviteljici g. Svetčevi	100 " — "
V prijateljski družbi na Dunaji zbrani slovenski ljudski učitelji s Kranjskega	10 " — "

Slavne podružnice, katere še niso poslane letnih doneskov, nujno prosimo, da jih prej ko prej izročé glavni družbi.

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1890.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Ravnokar je izišla knjiga:
Izpovedanja TAXIL:
bivšega
18 pol 8°
Cena 60 kr., po pošti 65 kr.
Dobiva se
prostomisleca.
v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

OLJNATE BARVE

kositarских пуšicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.